

Poëzie – thema dementie

Mijn gevoel, mijn leven, waarom niet delen
Marleen Declerck
Brugge : eigen uitgave, 2008

Opaal. Gedichten
Lieve Van Impe
Antwerpen : Manteau, 2006. – 77 p.
ISBN 978-90-223-2121-8

Vlinderpark alzheimer. Hoe mijn moeder weer een meisje werd [getuigenis, poëtische tussenstukjes]
Johan Van Oers
Tielt : Lannoo, 2006. – 208 p.
ISBN 90-209-6633-2

Dit is het verhaal van de moeder met Alzheimer, moeder-weer-meisje, verbonden met de verhalen van juffrouw Sandra, van de dirigent,...Zij wonen in het rusthuis waar de zoon Johan Van Oers al 25 jaar werkt.
Het is ook en vooral het verhaal van de zoon, verbonden met de verhalen van Jet, van Johnny, van Cynthia,... mantelzorgers die in het dementiecafé en in het rusthuis informatie en ondersteuning zoeken.

Amber. Dementia – haiku [nederlands, engels]
Geert Verbeke
Geesteren, Kortrijk : A3, Empty Sky, 2006. – 64 p.
ISBN 90-77408-19-3
impressies in kleine haiku-druppels

Vegen van regen. 85 haibun
Geert Verbeke
Kortrijk : Empty Sky, 2005. – 96 p.
ISBN 90-8056348-X
Geert Verbeke verwerkt zijn ervaringen als mantelzorger in fictieve schetsen van een persoon in een aftakelingsproces. Heel betrokken, heel cassant, heel gevoelig.

Het sneeuwt in mijn hoofd : over dementie [bloemlezing, o.a. ook poëzie]
Tine Slosse, Johan Van Oers
Tielt : Lannoo, 2005. – 269 p.
ISBN 90-209-6184-5

Eeuwig misschien
Herman Leys, Horst De Blaere
Brugge : eigen uitgave, 2004

Late herfst zonder wissel van seizoenen
Magda Van Renterghem
Beringen : Zuid en Noord, 2001. – 40 p.
"Zowel mijn grootmoeder als mijn vader gingen deze weg op oudere leeftijd. Via mijn poëzie beschrijf ik deze weg.[.].Poëzie is een uitstekend middel om naast het gewone spreken de essentie weer te geven. Poëzie raakt het onzegbare."

Vergeten tijd. Verhalen en gedichten over dementie
Diny Beijersbergen
Sliedrecht : Merweboek, 1999. – 72 p.
ISBN 90-71864-66-9

Diny Beijersbergen – Groot werkte jarenlang als receptioniste in een verpleeghuis. Van achter de balie sloeg zij de bewoners, hun bezoekers en het verzorgend personeel gade. Haar impressies legde zij neer in deze bundel gedichten en korte verhalen.

Bijna is de helft van niets. Alzheimer N.V. Afbraakwerken [IV]

Johan Van Oers

Essen : J.V.O., [1997]. – 45 p.

Het afscheid laat op zich wachten. Dementie, een naald door beton [III]

Johan Van Oers

Essen : J.V.O., [s.a.]. – 49 p.

Spoorloos. Gevoelens van een dochter bij het proces van dementie van haar moeder

Annette F.C. Willems-Hendriks

Maastricht : Bie, 1997. – 44 p.

Waar de egel gaat. Gedichten

Bernard Dewulf

Amsterdam : Atlas, 1995. – 49 p.

Het centrale thema van deze bundel wordt gevormd door menselijke relaties en wat de tijd daarin verminkt, de volstrekte onzekerheid van geluk. In vier reeksen gedichten probeert Dewulf, vaak uitgaand van een observatie, de werkelijkheid te verdiepen. Hij relativeert, schrijft op parlandistische en dus voor velen verstaanbare toon en hanteert een lichte humor.

Daarnaast zoekt hij contact met de lezer in z'n gedichten. Hij zoekt, inherent aan het thema, consequent de communicatie.[...] (Albert Hagenaars, NBD/Biblion)

Als een lelie op het veld. Afscheid van mijn demente moeder [moeder – dochter]

Yvonne van Emmerik

Aalsmeer : Dabar/Luyten, 1991. – 64 p.

ISBN 90-6416-204-2

Impressies van gebeurtenissen en beleving van het dementeringsproces thuis, in het tehuis, na het overlijden.

Een reus ontploft. Een kerstverhaal voor alle seizoenen [II]

Johan Van Oers

Essen : J.V.O., [1989]. – 40 p.

De onderkant van de bodem. Omtrent demente bejaarden [I]

Johan Van Oers

Essen : J.V.O., [1989]. – 32 p.

Poëzie – thema herinnering, verlies, troost

Het lied dat mijn moeder zong. Gedichten

Sjoerd Kuiper

Amsterdam : L.J. Veen, 2003. – 55 p.

ISBN 90-204-0615-9

Herinneringen aan kindertijd en jeugd, door een zoon

De kunst van het afscheid nemen. Beelden van innerlijkheid

Claire vanden Abbeele

Tielt : Lannoo, 2002. – 75 p.

ISBN 90-209-3846-0

De kunst van... is een kunstzinnig verslag van een stervensproces, weergegeven in beeld en woord. De rode draad door dit boek is de liefde, die lijdende mensen helpt, troost en optilt. De Liefde die de dood en alles wat dodelijk is overwint.

Jij bent gekomen om te blijven. Woorden en beelden van troost

Claire vanden Abbeele

Tielt : Lannoo, 2002. – 95 p.
ISBN 90-209-4865-2

Dit is een boek over troost. Het gaat over de stroming van innerlijk gedeeld leven, over verbondenheid die niet te stoppen is en verder een weg zoekt over de onomkeerbaarheid van de dood heen. Het is een klein testament over een nalatenschap die liefde heet.

Alleen witte bloemen. CD-boek met gedichten over afscheid, verlies en troost, samengesteld en gelezen door

Jessie De Caluwe; stem: Jessie De Caluwe; muziek: Philippe de Chaffoy
Tielt : Lannoo, 2000. – 35 p. + CD

Nog lang en gelukkig. Sprookjes en de tweede levenshelft (Cahiers Ouderdom en Levensloop; 37)
Allan B. Chinen; vertaald door Ilse Warners

Houten : BSL, 1996. – 183 p.

Deze sprookjes symboliseren de ontwikkelingstaken die de mens moet volbrengen in de tweede levenshelft. Ze spreken niet over opgroeien. Ze gaan over oud worden, maar toch over groei, over 'growing old'. Ze bieden het lange en gelukkige leven waarmee het jeugdsprookje eindigt een nieuw en eigen perspectief.

Fotoboeken, kunstboeken

Ontmoetingen voorbij Alzheimer

inkttekeningen Francisca Tollenaar-Molhuysen; en gedichten Anne C. Possel
Bunnik : Alzheimer Nederland, 2005.

De schat van De Bijster. Vijfentwintig jaar wonen en zorg voor mensen met dementie
Erik Stroobants

Essen : De Bijster, 2003. – 84 p.
ISBN 90-8080-961-6

De Schat van De Bijster gaat over mensen die in en rond De Bijster leven en werken. Het is het verhaal van verzorgenden, vrijwilligers, kok, poetsvrouw, huisarts, directeur, zusters – maar vooral van de bewoners en hun familie.

Je leven vergeten

fotografie van Alex ten Napel; met tekst van Youp van 't Hek
Amsterdam : Focus, 2002. – [90]p.

Alex ten Napel noemt zich een verplegende fotograaf. "Ontroerend helder wordt de kijk op het menselijk bestaan wanneer het masker van de identiteit gebroken wordt door de diagnose dementie, kwetsbaar bloot ligt het voor je. Het heeft mij ontroerd en aangezet tot het maken van de portretten in dit boek."

Met de moed van een ontdekkingsreiziger...

Hapé Smeele

Hilversum : Servire, 2002
ISBN 90-215-3923-3

www.hapesmeele.nl

Foto's van de weg ten leven tot het einde.

"Met de foto's in het boek heb ik geprobeerd een beeld te geven van hoe de acht mensen die ik jarenlang mocht volgen, [in Nederland, woongroep de Naber, en in Ladakh] hun leven ervoeren. Zeker, soms was er grote pijn en angst. Maar als je goed kijkt, zie je ook veel genegenheid, humor en liefde. En nog belangrijker: ieder had zijn of haar heel eigen antwoord op de dementie en de naderende dood."

Tot dit moment [foto's, poëzie, De Wingerd Leuven]

Foto's Rik Daze; Keuze gedichten en samenstelling Dirk Hanssens; Teksten Jaak Dreesen, Dirk Hanssens, Manu Keirse
Leuven : Uitgeverij P, 2001. – 96 p.
ISBN 90-76895-11-2

Altijd onderweg naar ergens. Mijmeringen over dementie bij foto's van Herman Selleslags. Fotoboek
20 jaar De Bijster

[Essen] : De Bijster, 1998. – [59]p.

---

informatie-wegwijzer dementie

foton – documentatiecentrum dementie
Biskajersplein 2, 8000 Brugge
fotondoc@dementie.be - t 050 44 67 93

poëzie 3 / 4

expertisecentrum dementie vlaanderen vzw
Lokkaardstraat 8, 2018 Antwerpen
www.dementie.be – t/f 070 224 777

Mathilde pakt de zon. Ontmoeting met dementerende ouderen [Huis Perrekes, poëzie en foto's]
met teksten van Carla Molenberghs; en foto's van Paul Van Wouwe
Leuven : Uitgeverij P, 1994. – [130] p.
ISBN 90-73214-11-4

.. Het is veeleer de bedoeling met beelden en grenstaal een ontmoeting te wekken tussen de lezer en de dementerende persoon in zijn totaliteit als mens. De klemtoon ligt daarbij op zijn innerlijke wereld. Want de kwaliteit en de intensiteit van zijn beleving wordt nog vaak onderschat.